

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ
КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ТА ТУРИСТИЧНОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ БІЗНЕС

(назва навчальної дисципліни)

освітній ступінь _____ магістр _____
(назва освітнього ступеня)

галузь знань _____ 07 Управління та адміністрування _____
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність _____ 073 Менеджмент _____
(код і назва спеціальності)

освітня програма _____ «Менеджмент. Управління закладом освіти» _____
(код і назва спеціальності)

тип дисципліни _____ вибіркова _____
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

ПОГОДЖЕНО:

Голова ради з якості вищої освіти
факультету управління, адміністрування та
інформаційної діяльності

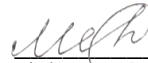

Драгієва Л.В.

(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою управління підприємницькою та
туристичною діяльністю
протокол № 9 від 11.01.2023 р.

Завідувач кафедри Метіль Т.К.

(підпис, ініціали, прізвище)

Розробники програми:

к.е.н., доцент кафедри управління підприємницькою та
туристичною діяльністю Сорока Л.М.

Рецензенти програми:

д.е.н., проф. кафедри менеджменту зовнішньоекономічної
та інноваційної діяльності Державного університету
«Одеська політехніка» Захарченко В.І.

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів: 4	Лекції:	
Модулів: 1	16	4
Загальна кількість годин: 120	Практичні заняття:	
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 1	-	-
Семестр: 1-3	Лабораторні заняття:	
Тижневе навантаження (год.):	Семінарські заняття:	
- аудиторне: 3	16	4
- самостійна робота: 6	Консультації:	
Форма підсумкового контролю: залік	-	-
Мова навчання: українська	Індивідуальні заняття:	
	-	-
	Самостійна робота:	
	88	112

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є інтелектуальний бізнес, як особливий вид економічної діяльності, що характеризується інноваційністю, ризиковістю, вільним проявом ініціативи і направлений на ефективну мобілізацію матеріальних, фінансових, трудових ресурсів для отримання прибутку.

Метою навчання дисципліни є формування у студентів комплексу теоретичних знань і практичних навичок формування та управління інтелектуальним бізнесом, економічного обґрунтування напрямків його розвитку та забезпечення успішного функціонування.

Передумови для вивчення дисципліни – це вивчення таких дисциплін як «Економічне управління діяльністю суб'єктів господарювання», «Економіка і організація інноваційно-інвестиційного розвитку суб'єктів господарювання» та іншими.

Міждисциплінарні зв'язки існують з наступними дисциплінами: «Управління проектами та ризиками», «Стратегічний маркетинг та менеджмент» та іншими.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

1. Знання:

- основних теоретико-методичних засад інтелектуального бізнесу;
- сутності та специфіки інтелектуальних продуктів та процесу їх створення;
- процесу моделювання інтелектуального бізнесу;
- законодавчої бази започаткування та ведення інтелектуального бізнесу;
- методів управління ризиками інтелектуального бізнесу;
- схем і моделей просування та комерціалізації інтелектуальних продуктів;
- особливостей управління інтелектуальним бізнесом.

2. Уміння:

- виявляти та класифікувати інтелектуальні продукти;
- визначати прийнятні бізнес-моделі інтелектуального бізнесу;
- обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення інтелектуальних продуктів;

- застосовувати законодавчу базу для створення та ведення інтелектуального бізнесу;
- оцінювання кон'юнктуру ринків і результатів діяльності у сфері інтелектуального бізнесу;
- визначати ризики інтелектуального бізнесу та управляти ними;
- приймати обґрунтовані рішення та управляти інтелектуальним бізнесом.

3. Комунікація:

- донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності;
- зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються;
- використання державної мови у професійній діяльності;
- здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію;
- практикувати дотримання етичних принципів ведення дискусій та оприлюднення результатів наукової праці.

4. Автономність та відповідальність:

- прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування;
- ініціювання оригінальних дослідницько-інноваційних комплексних проєктів, спрямованих на розв'язання складних соціально значущих проблем, лідерство та автономність під час їх реалізації;
- глибоке усвідомлення та відповідальність за наукове обґрунтування стратегічних рішень, достовірність прогнозування розвитку суспільства;
- безперервний саморозвиток і самовдосконалення;
- відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди;
- здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним.

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви модулів / тем	Кількість годин (денна форма навчання)						Кількість годин (заочна форма навчання)						
		Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття Самостійна робота	
1.	Тема 1. Основні засади інтелектуального бізнесу. Інтелектуальні продукти: сутність і особливості створення	4	2	2			15	4	2	2				20
2.	Тема 2. Нормативно-правові засади інтелектуального бізнесу в Україні	4	2	2			14							20
3.	Тема 3. Моделювання та управління інтелектуальним бізнесом	12	6	6			15	4	2	2				22

4.	Тема 4. Інформаційне забезпечення інтелектуального бізнесу	4	2	2				15							20
5.	Тема 5. Мотивація виробників інтелектуальних продуктів	4	2	2				10							10
6.	Тема 6. Ризики інтелектуального бізнесу	4	2	2				15							16
Проміжний контроль								4							4
Разом:		32	16	16				88	8	4	4				112

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Основні засади інтелектуального бізнесу. Інтелектуальні продукти: сутність і особливості створення

Основні поняття інтелектуального бізнесу. Сутність категорій «інтелект», «інтелектуальна праця», «інтелектуальний ресурс», «інтелектуальний продукт», «інтелектуальний потенціал», «економіка знань», «людський ресурс», «інтелектуальний бізнес», «інтелектуальні моделі». Методологічні основи визначення означених категорій. Історія розвитку інтелектуального бізнесу. Класифікації інтелектуального бізнесу та їх особливості.

Види та результати інтелектуальної діяльності. Результати літературно-мистецької та науково-технічної діяльності. Загальна характеристика інтелектуальних продуктів: поняття, сутність, зміст. Закономірності створення інтелектуальних продуктів та їх специфіка щодо трактування традиційного набору властивостей ринкових товарів. Форменні інтелектуальні продукти та їх особливості. Змістовні інтелектуальні продукти. Схеми і моделі просування та комерціалізації інтелектуальних продуктів

Тема 2. Нормативно-правові засади інтелектуального бізнесу в Україні

Регулювання правовідносин у сфері інтелектуального бізнесу на основі Конституції України. Загальне законодавство України стосовно інтелектуального бізнесу. Спеціальне законодавство в сфері інтелектуального бізнесу, у тому числі міжнародне законодавство. Інші нормативно-правові акти з питань інтелектуального бізнесу. Формування Концепції розвитку національної системи інтелектуального бізнесу. Необхідність подальшого удосконалення нормативно-правової бази в сфері інтелектуального бізнесу. Гармонізація національного законодавства з питань інтелектуального бізнесу з відповідними міжнародно визнаними нормами і правилами.

Тема 3. Моделювання та управління інтелектуальним бізнесом

Розвиток концепції моделювання інтелектуального бізнесу. Визначення та функції, основні підходи до формування моделі інтелектуального бізнесу. Принцип інтелектуального лідерства (А. Сливоцький, Г. Хамел, К.К. Прохалад). Стратегія блакитного океану (Чан Кім, Рене Моборн). Формування системи моделювання інтелектуальної мережі бізнес-процесів. Комплексна модель управління інтелектуальним бізнесом. Модель оцінки інтелектуального бізнесу на рівні співробітника. Модель інтелектуального бізнесу із використанням імітаційного моделювання. Моделювання впливу інтелектуального капіталу на інноваційний розвиток підприємства.

Поняття управління інтелектуальним бізнесом. Система корпоративного управління інтелектуальним бізнесом. Основні принципи та функції управління інтелектуальним бізнесом. Основні площини управління інтелектуальним бізнесом: управління результатами творчої діяльності, управління людьми, що створюють інтелектуальний продукт, управління організаціями, що розробляють або використовують інтелектуальний продукт. Механізм управління інтелектуальним бізнесом як механізм захисту прав інтелектуальної власності. Організаційна структура системи управління інтелектуальним бізнесом.

Тема 4. Інформаційне забезпечення інтелектуального бізнесу

Формування системи інформаційного забезпечення інтелектуального бізнесу, що відповідає світовим конкурентним ринковим вимогам. Бази і банки даних науково-технічної та ринкової інформатизації. Потреба в інформації на різних фазах і етапах розвитку інтелектуального бізнесу. Патентно-інформаційне забезпечення діяльності сучасного інтелектуального бізнесу. Патентно-правова, патентно-технічна і патентно-економічна інформація. Система патентної інформації і документації в Україні. Системи електронного документообігу (СЕД) сучасного інтелектуального бізнесу. Системи імітаційного моделювання та бізнес-аналітики (Business Intelligence – BI), що поєднують процеси збору даних, аналізу, моделювання й прогнозування. Інструменти BI для поглибленої роботи з даними на основі технологій аналітичної обробки даних OLAP (On-Line Analytical Processing).

Тема 5. Мотивація виробників інтелектуальних продуктів

Роль держави в процесі формування інтелектуального бізнесу на основі мотиваційного механізму. Етапи мотиваційного механізму формування інтелектуального бізнесу. Мотивація виробників інтелектуальних продуктів на індивідуальному і на мікроекономічному рівнях. Поєднання самомотивації та зовнішніх мотиваторів творчої активності виробників інтелектуальних продуктів. Структура внутрішніх мотивів виробників інтелектуальних продуктів. Чинники зовнішньої мотивації на рівні підприємства, організації, країни. Зовнішня мотивація виробників інтелектуальних продуктів у формі адміністративного, економічного, соціального, морально-психологічного впливу. Матеріальна та нематеріальна мотивація інтелектуальної активності.

Тема 6. Ризики інтелектуального бізнесу

Місце і роль ризиків в інтелектуальній діяльності. Класифікація ризиків за певними критеріями. Ризики учасників інтелектуального бізнесу та їх характеристики. Основні фактори ризику, що виникають у процесі функціонування інтелектуального бізнесу. Зовнішні фактори прямої та непрямої дії. Внутрішні фактори. Основні етапи управління ризиками. Причини та наслідки виникнення ризиків інтелектуального бізнесу. Кількісні оцінки ризику інтелектуального бізнесу в умовах невизначеності. Методи кількісної оцінки або вимірювання ризиків. Основні методи зниження ризиків інтелектуального бізнесу: розподілу ризиків, диверсифікації, зниження невизначеності, лімітування, хеджування та страхування.

5.2. Тематика семінарських занять.

Тема 1. Основні засади інтелектуального бізнесу. Інтелектуальні продукти: сутність і особливості створення.

Тема 2. Нормативно-правові засади інтелектуального бізнесу в Україні.

Тема 3. Моделювання та управління інтелектуальним бізнесом.

Тема 4. Інформаційне забезпечення інтелектуального бізнесу.

Тема 5. Мотивація виробників інтелектуальних продуктів.

Тема 6. Ризики інтелектуального бізнесу.

5.3. Організація самостійної роботи студентів.

Загальний обсяг СРС з дисципліни «Інтелектуальний бізнес» становить 88 год. для студентів денної форми навчання та 112 годин для студентів заочної форми навчання.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань з дисципліни:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу з використанням конспекту лекцій, підручника, довідкової літератури;
- підготовка до семінарських занять;
- вивчення окремих питань, що винесені на самостійне опрацювання;
- анотування статей;
- підготовка рефератів (доповідей);
- підготовка студентів до проведення поміжного (модульного) контролю.

Розподіл годин на виконання СРС

№ з/п	Вид самостійної роботи	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	10	3
2.	Опрацювання законодавчої бази України з питань інтелектуальної власності	10	15
3.	Підготовка до семінарських занять	14	4
4.	Підготовка до модульного (проміжного) контролю	4	4
5.	Опрацювання тем, винесених на самостійну підготовку, в тому числі конспектування	27	66
6.	Підготовка рефератів (доповідей)	15	10
7.	Анотування статей	8	10

Завдання для індивідуальної самостійної роботи студентів, що навчаються на денній та заочній формі подано у силабусі дисципліни

Індивідуальне завдання є обов'язковим для виконання та окрім завдання визначених до кожної теми передбачає написання реферату на одну із запропонованих тем. Разом з тим у здобувач освіти може запропонувати свою тему у відповідності до особистих науково-дослідних інтересів та погодити її з викладачем. Також за бажанням студент може написати декілька рефератів протягом семестру для підвищення загальної оцінки за курс.

Окрім цього замість написання реферату можуть бути зараховано прослуховування курсів і у відповідності до тема навчальної дисципліни на платформах EdEra, Prometheus та інших. Зарахування відбувається за наявності сертифікату про успішне проходження курсу.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

6.1. *Форми поточного контролю:* усне опитування, перевірка завдань індивідуальної самостійної роботи

6.2. *Форми проміжного контролю:* модульна контрольна робота

6.3. *Форми підсумкового контролю:* залік

6.4. *Засоби діагностики результатів навчання:* подано у силабусі навчальної дисципліни

6.5. *Критерії оцінювання результатів навчання:* подано у силабусі навчальної дисципліни

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Ноутбук, проектор

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

8.1. Основна література

1. Еннан Р.Є. Право інтелектуальної власності: навч.-метод. посіб. Київ: Центр навчальної літератури. 2019. 304 с.
2. Іванова В.В. Інтелектуальний бізнес: підручник. Суми: Університетська книга, 2017. 330 с.
3. Тимохова Г.Б. Інтелектуальний бізнес. Київ: Кондор. 2018. 316.
4. Інтелектуальна власність в Україні: збірник законодавчих і нормативних актів. Полтава: Паливода А.В., 2017. 740 с.
5. Булеци С.Б., Чепис О.І. Право інтелектуальної власності: підручник. Ужгород: РІК-У. 2019. 488 с.
6. Капінос М.М., Лерантович Е.Т., Солощук М.М. Інтелектуальна власність: підручник. Харків : НТУ «ХПІ», 2018. 347 с.
7. Ходаківський Є.І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2017. 274 с. URL: <http://ir.znau.edu.ua/handle/123456789/8287>
8. Світличний О.П. Право інтелектуальної власності: підручник. Вид. 2, змін. і доп. Київ: НУБіП України, 2016. 355 с. URL: https://www.businesslaw.org.ua/wp-content/Pidruchnyk_Pravo_intel_vlasnosti.pdf
9. Чепис О.І., Булеца С.Б., Олійник Р.Б., Ревуцька І.Е. Право інтелектуальної власності: навч.-метод. посіб.. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2019. 150 с.
10. Харитонов О.І. Право інтелектуальної власності: підручник. Київ: Юрінком Інтер. 2020. 540 с.
11. Вахонєва Т.А. Авторське право і суміжні права в Україні: навч. посіб. Київ: Дакор. 2019. 576 с.
12. Основи інтелектуальної власності об'єктів науково-технічної творчості. навч. посіб. Чернівці: Чернівецький національний університет. 2019. 315 с.

8.2 Допоміжні джерела:

1. Маланчук Т.В. Бізнес-право та інтелектуальна власність: конспект лекцій. Суми: Сумський державний університет. 2019. 177 с.
2. Капітаненко Н.П. Історико-правова природа регулювання у сфері реалізації права інтелектуальної власності. *Прикарпатський юридичний вісник*. № 1 (26). 2019. С. 151-155. URL: <http://pyuv.onua.edu.ua/index.php/pyuv/article/view/776/1111>.
3. Мушкін І.М. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійного вивчення дисципліни «Інтелектуальний бізнес» (для магістрів). Київ: МАУП, 2016. 19 с.
4. Москалюк Н.Б., Кузьмич Л.В. Право інтелектуальної власності: навч. посіб. Тернопіль, 2017. 200 с.
5. Харитонов О.І., Харитонов Є.О. ІТ-право: поняття та сутність: монографія. Одеса: Фенікс. 2017. 316 с.
6. Штефан А.С. Авторське право і суміжні права: особливості правової охорони, здійснення та захисту: монографія. Київ: НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, Інтерсервіс, 2017. 150 с. URL: <http://ndiiv.org.ua/Files2/Monogr.avtor.%20pravo%20i%20sumiz.%20prava.pdf>
7. Падерін І.Д., Горященко Ю.Г., Романов О.В. Інтелектуальний бізнес як найважливіший напрям інноваційного розвитку підприємств. *Вісник економічної науки України*. № 1. 2017. С. 68-72. URL: [http://www.venu-journal.org/download/2017/1\(32\)/pdf/14-Paderin.pdf](http://www.venu-journal.org/download/2017/1(32)/pdf/14-Paderin.pdf).
8. Парій О.М. Механізм управління інтелектуальним капіталом підприємства. *«Вісник ЖДТУ»: Економіка, управління та адміністрування*, № 1(87). 2019. С. 24-28. URL: <http://ven.ztu.edu.ua/article/view/162985/>
9. Шестаковська Т.Л., Яровой Т.С. Управління інтелектуальним капіталом країни: світовий досвід та вітчизняні реалії. *Вчені записки Університету «КРОК»*, № 3 (59). 2020. С. 89-96. URL: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2020-59-89-96>

10. Бутнік-Сіверський О.Б. Розвиток інтелектуального капіталу та його складників у аспекті процесів інтелектуалізації, капіталізації та трансформації. Матеріали II всеукраїнської науково-практичної конференції «Всеукраїнський семінар з проблем економіки інтелектуальної власності (м. Київ, 24 травня 2019)» Науково-дослідний центр судової експертизи з питань інтелектуальної власності Мін'юсту. Київ: ФОП Кравченко Я.О., 2019. С. 9-46.

11. Сластяникова А.І. Основні орієнтири розвитку інтелектуального підприємництва. *Економічний вісник*. № 2. 2020. С. 37-43. URL: https://ev.nmu.org.ua/docs/2020/2/EV20202_037-043.pdf

12. Базилевич В.Д., Лукашова О.П. Сутність та особливості відтворення інтелектуального капіталу в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. № 28 (1). 2019. С. 25-31. URL: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2019-28-4>

13. Панкова Л.І. Регіональні особливості комерціалізації проектів інтелектуального підприємництва. *Економіка і організація управління*. № 3 (35). 2019. С. 70-81.

8.3 Інтернет-ресурси

1. Конституція України. Офіційне інтернет-представництво. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/constitution>

2. Цивільний кодекс України. URL: https://protocol.ua/ru/tsivilniy_kodeks_ukraini/

3. Закон України Про авторське право і суміжні права. № 3792-XII № 14.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>

4. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні. № 2782-XII від 03.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2782-12#Text>

5. Закон України Про охорону прав на винаходи та корисні моделі. № 3687-XII від 15.12.1993. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/t368700?an=0&ed=2020_10_14

6. Закон України Про охорону прав на винаходи і корисні моделі. № 3687-XIII від 14.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>

7. Державне підприємство «Український інститут інтелектуальної власності» управління патентно-інформаційних послуг. URL: <http://iii.ua/uk>